

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ปลาสดดอนก่ายาน

ทะเบียนเลขที่ สช 67100236

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ปลาสดดอนก่ายาน คำขอเลขที่ 63100261 ทะเบียนเลขที่ สช 67100236 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 24 พฤศจิกายน 2563

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

(นายอาวุธ รงค์สวัสดิ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๑๓๑๓/๒๕๖๗

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ปลาสดดอนกำยาน

Don Kum Yan Snakeskin Gourami หรือ Pla Salid Don Kum Yan

(1) เลขที่คำขอ	63100261	ทะเบียนเลขที่	สข 67100236
(2) วันที่ยื่นคำขอ	24 พฤศจิกายน 2563	วันที่ขึ้นทะเบียน	24 พฤศจิกายน 2563
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดสุพรรณบุรี		
ที่อยู่	ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ถนนสุพรรณบุรี - ชัยนาท ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 72000		
(4) รายการสินค้า	ปลาสด ปลาสดตัดแต่ง ปลาสดแดดเดียว ปลาสดทอดกรอบ		
(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า			

คำนิยาม

ปลาสดดอนกำยาน หรือ Don Kum Yan Snakeskin Gourami หรือ Pla Salid Don Kum Yan หมายถึง ปลาสดพันธุ์พื้นเมืองของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีลักษณะรูปร่างคล้ายใบไม้ ลำตัวแบนยาว มีลายริ้วสีดำและสีค่อนข้างดำปนเขียว เนื้อปลามีสีขาวอมชมพู เนื้อแน่น ช่องท้องมีไขมันเล็กน้อย นำมาผ่านกระบวนการแปรรูปตามภูมิปัญญาของคนในพื้นที่เป็นปลาสด ปลาสดตัดแต่ง ปลาสดแดดเดียว และปลาสดทอดกรอบ เลี้ยงและแปรรูปในพื้นที่ 8 อำเภอ ของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอสรีประจันต์ อำเภอสามชูก อำเภอดงมะดาง อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออู่ทอง

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ปลาสด : พันธุ์พื้นเมืองของจังหวัดสุพรรณบุรี

(2) ลักษณะทางกายภาพ

(2.1) ปลาสด

- รูปร่าง มีลักษณะคล้ายใบไม้ ลำตัวแบนยาว มีลายริ้วสีดำพาดขวางตามบริเวณลำตัว และลำตัวติดกับปลายดำเป็นแถบยาวจากหัวถึงโคนหาง โดยเพศผู้จะมีสีและแถบที่เข้มกว่าเพศเมีย
- สี สีค่อนข้างดำปนเขียว
- เนื้อ เนื้อปลามีสีขาวอมชมพู เนื้อแน่น ช่องท้องมีไขมันเล็กน้อย
- ขนาด ปลาสดที่โตเต็มวัยเหมาะสำหรับการจับขายมีน้ำหนักอยู่ในช่วง 5 - 12 ตัวต่อกิโลกรัม

(2.2) ปลาสดตัดแต่ง ปลาสดสดที่ขูดเกล็ด ตัดหัว ควักไส้ออก และปลาสดที่ผ่านการตัดแต่ง

แล้วเป็นชิ้น

(2.3) ปลาสดแดดเดียว

- สี เมื่อผ่านการหมักเกลือแบบแห้งหรือหมักน้ำเกลือ ผิวหนังจะมีสีเข้ม
- เนื้อ เนื้อสีเข้ม ช่องท้องมีไขมันเล็กน้อย

(2.4) ปลาสดทอดกรอบ

- สี   ผนังปลาสีน้ำตาลเข้ม
- เนื้อ   เนื้อสีเหลือง กรอบ
- รสชาติ   เค็มกลมกล่อม ไม่มีกลิ่นคาวปลา

กระบวนการผลิต**วัตถุดิบ**

ปลาสดดอนก่า ยาน เป็นปลาสดพันธุ์พื้นเมืองของจังหวัดสุพรรณบุรี มาจากการเพาะเลี้ยงในบ่อของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประมงจังหวัดสุพรรณบุรี หรือนำมาจากแหล่งเพาะพันธุ์ที่นำเชื่อถือได้ เช่น สำนักงานประมงจังหวัดสุพรรณบุรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสุพรรณบุรี เป็นต้น

การเตรียมบ่อ

(1) ต้องเป็นบ่อดิน ร่องสวน หรือแปลงนา และทำการเตรียมบ่อโดยขุดบ่อก่อนการเลี้ยงปลาสดประมาณ 2 เดือน ทำการหว่านมูลสัตว์แห้งให้ทั่วพื้นบ่อ และสูบน้ำรดบ่อให้ชื้นเพื่อให้พื้นบ่อเกิดหญ้าซึ่งเป็นการสร้างอาหารธรรมชาติ

(2) ทำการสูบน้ำเข้าบ่อทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ และทำการปล่อยลูกพันธุ์ปลาสดลงในบ่อ โดยนำลูกพันธุ์ปลาสดที่มีความแข็งแรง และมีขนาดประมาณ 2 – 3 เซนติเมตร หรือลูกพันธุ์ปลาสดที่มีอายุประมาณ 30 – 45 วัน โดยอัตราการปล่อยประมาณ 7,000 – 10,000 ตัวต่อไร่ หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

การเลี้ยง

การให้อาหารปลาสดจะให้อาหารธรรมชาติเป็นหลัก และให้อาหารเม็ดชนิดลอยน้ำสำเร็จรูปสำหรับปลาสดขนาดเล็กเสริมในช่วง 2 เดือนแรก หลังจากนั้นให้อาหารเม็ดชนิดลอยน้ำสำเร็จรูป

กระบวนการแปรรูป

การแปรรูปปลาสดดอนก่า ยาน สถานที่แปรรูปต้องมีความสะอาดได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะของสถานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ มีวิธีการแปรรูป ดังนี้

(1) ปลาสดสด คือ ปลาสดที่โตเต็มวัยมีขนาดน้ำหนักอยู่ในช่วง 5 – 12 ตัวต่อกิโลกรัม ทำการคัดเลือกปลาสดสด และนำปลามาล้างโคลนด้วยน้ำสะอาดออกก่อนล้างด้วยรถขนย้าย รักษาความสดของปลาโดยใช้น้ำแข็งบดใส่ในภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์สำหรับลำเลียงปลาตลอดระยะเวลาขนส่งจนถึงปลายทาง หรือกระบวนการขั้นตอนตัดแต่ง

(2) ปลาสดตัดแต่ง คือ ปลาสดที่โตเต็มวัยมีขนาดน้ำหนักอยู่ในช่วง 5 – 12 ตัวต่อกิโลกรัม และผ่านกระบวนการขอดเกล็ด ตัดหัว ควักไส้ และนำมาล้างน้ำให้สะอาด ทำการตัดแต่งแล้วเป็นชิ้น และนำมาใส่บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม แล้วนำไปเก็บรักษาในถังน้ำแข็ง หรืออุปกรณ์รักษาความเย็นเพื่อจำหน่ายหรือแปรรูปเป็นปลาสดแดดเดียว

(3) ปลาสลิดแดดเดียว มีการหมัก 2 วิธี ได้แก่

(3.1) การหมักแห้ง

(3.1.1) นำปลาสลิดสดที่ตัดแต่งแล้ว มาหมักด้วยเกลือที่สะอาด ใช้วิธีทำที่ละน้อยโดยการนำปลาใส่ภาชนะที่เตรียมไว้ แล้วโรยเกลือผัดให้เกลือเข้ากับเนื้อปลาไปเรื่อยๆ ทอยเพิ่มปริมาณปลาและโรยเกลือ ผัดจนเกลือละลายหมดสังเกตได้จากหนังปลาสลิดจากเดิมที่ตั้งจะเปลี่ยนเป็นลักษณะเหี่ยว

(3.1.2) นำปลาสลิดที่หมักเกลือเรียบร้อยแล้วบรรจุใส่ถุงพลาสติก หรือภาชนะที่เหมาะสม แล้วนำไปแช่ในถังน้ำแข็งเพื่อรักษาความสดของปลาหลังจากการหมัก

(3.1.3) การหมัก ระยะเวลาการหมักประมาณ 2 – 3 วัน และนำปลาไปล้างเกลือออกด้วยน้ำสะอาด เพื่อลดความเค็ม

(3.1.4) นำปลาไปผึ่งแดดในสถานที่ที่เหมาะสม ประมาณ 2 – 4 ชั่วโมง และทำการเก็บปลาสลิดในภาชนะที่แห้ง สะอาด และห่อหุ้มให้เรียบร้อย เพื่อทำการจำหน่ายต่อไป

(3.2) การหมักน้ำเกลือ

(3.2.1) นำเกลือที่สะอาดประมาณร้อยละ 4 - 10 ของน้ำหนักปลาสลิดสดทั้งหมด มาละลายน้ำในภาชนะโดยใช้เกลือและน้ำในปริมาณที่เหมาะสม นำน้ำเกลือที่ละลายแล้วมาหมักปลาสลิดสดที่ตัดแต่งแล้ว และนำไปแช่ในถังน้ำแข็งหรือภาชนะที่เหมาะสมเพื่อรักษาความสดของปลา

(3.2.2) การหมัก เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 คืน และนำปลาไปล้างเกลือออกด้วยน้ำสะอาด เพื่อลดความเค็ม

(3.2.3) นำปลาไปผึ่งแดดในสถานที่ที่เหมาะสม ประมาณ 2 – 4 ชั่วโมง และทำการเก็บปลาสลิดในภาชนะที่แห้ง สะอาด และห่อหุ้มให้เรียบร้อย เพื่อทำการจำหน่ายต่อไป

(4) ปลาสลิดทอดกรอบ

(4.1) นำปลาสลิดแดดเดียวมาทำการล้างด้วยน้ำสะอาด 1 – 2 ครั้ง พักให้สะเด็ดน้ำ หรือซับให้แห้ง

(4.2) นำปลาสลิดแดดเดียวไปทำการทอดให้พอมีสีเหลือง หลังจากนั้นให้นำกากออก และนำปลาสลิดทอดกรอบนั้นขนาดพอดีคำ และทำการทอดอีกครั้ง ให้มีสีเหลืองและมีความกรอบ

(4.3) นำปลาสลิดที่ทอดเสร็จแล้วไปอบเพื่อไล่น้ำมันและความชื้นในตู้อบลมร้อน

(4.4) พักไว้ให้เย็น บรรจุใส่ภาชนะหรือถุงพลาสติกที่สะอาด และห่อหุ้มให้เรียบร้อย

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลาก หรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ปลาสลิดดอนกำยาน” หรือ “Don Kum Yan Snakeskin Gourami” หรือ “Pla Salid Don Kum Yan”

(2) ให้ระบุชื่อผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการค้า สถานที่ผลิตหรือจัดจำหน่าย หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วัน เดือน ปีที่ผลิต เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ เป็นต้น เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 14 องศา 4 ลิปดา ถึง 15 องศา 5 ลิปดาเหนือ และระหว่างลองจิจูด 99 องศา 17 ลิปดา ถึง 100 องศา 16 ลิปดา ตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 3 - 10 เมตร มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม และมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบสูง พื้นที่ของจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่หนา มีแม่น้ำลำคลองหนองบึงอยู่ทั่วไป และมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านจากเหนือสุดถึงใต้สุด คือแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ทำให้จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นพื้นที่ทุ่งรับน้ำในฤดูฝน และน้ำขังอยู่ในทุ่งรับน้ำเป็นระยะเวลาชานาน โดยทุ่งรับน้ำที่สำคัญได้แก่ ทุ่งรับน้ำโพธิ์พระยา เป็นทุ่งรับน้ำขนาดใหญ่อันดับ 3 ของประเทศ ทุ่งรับน้ำเจ้าเจ็ดเป็นทุ่งรับน้ำขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศ โดยบริเวณที่ตั้งของ 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอศรีประจันต์ อำเภอสามชูก อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออู่ทอง ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำท่าจีนเป็นพื้นที่ทุ่งรับน้ำโพธิ์พระยา และทุ่งรับน้ำเจ้าเจ็ด ซึ่งทำให้ดินทั้ง 8 อำเภอดังกล่าว มีความสมบูรณ์สูงเนื่องจากทุกๆ ปีพื้นที่ทั้ง 8 อำเภอ จะได้รับตะกอนที่มากับน้ำ ประกอบกับทุ่งรับน้ำจะเกิดน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลาชานานประมาณ 4 เดือน ทำให้น้ำท่วมขังต่อขังข้าว วัชพืชต่างๆ รวมทั้งต้นกัญชงที่ จะย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ย ทำให้เกิดสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ได้แก่ แพลงค์ตอนพืช แพลงค์ตอนสัตว์ และสัตว์หน้าดิน ซึ่งเป็นอาหารอย่างดีของสัตว์น้ำ

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี สภาพโดยทั่วไปมีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคกลาง กล่าวคือ ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้พัดผ่านเข้ามาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคมทำให้อากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป ฤดูฝน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดียพัดผ่านมาในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคมทำให้อากาศมีความชุ่มชื้น มีฝนตกโดยทั่วไป ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านเข้ามาในช่วงเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ทำให้อากาศหนาวเย็นโดยทั่วไป อุณหภูมิสูงสุด 39.3 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิต่ำสุด 15.7 องศาเซลเซียส จากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าวข้างต้น ทำให้ปลาผลิตดองกัญชงมีลักษณะเด่นคือสีค่อนข้างดำปนเขียว เนื้อปลาสีขาวอมชมพู เนื้อแน่น ช่องท้องมีไขมันเล็กน้อย รสชาติอร่อย และไม่เหม็นคาว

ประวัติความเป็นมา

คลองดอนกายน ตั้งอยู่ในตำบลดอนกายน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เดิมเป็นลำน้ำเก่าและตื้นเขิน โดยมีจุดเริ่มต้นไหลผ่านตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และไหลผ่านอำเภศรีประจันต์ไปจรดคลองสองพี่น้อง มีสภาพเป็นคลองน้ำนิ่ง มีพันธุ์ปลาผลิตชุกชุมมาก ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. 2466 - 2478 มีบันทึกไว้ว่าปลาผลิตที่แพร่หลายและมีชื่อเสียงที่สุดมาจาก “คลองกายน” จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีรสชาติดีกว่าปลาผลิตแหล่งอื่น และเมื่อปี พ.ศ. 2523 กรมประมงระบุว่าแต่เดิมปลาผลิตมีปริมาณมากในภาคกลาง แหล่งที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ แถบดอนกายน จังหวัดสุพรรณบุรี ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2546 เกษตรกรประสบปัญหาการเพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกรามเนื่องจากโรคระบาด สำนักงานประมงจังหวัดสุพรรณบุรี จึงส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงปลาผลิตดองกายนแทนกุ้งก้ามกราม เนื่องจากปลาผลิตมีความอดทนสูง

ไม่เป็นโรคภัย และใช้วิธีการเลี้ยงโดยให้อาหารธรรมชาติ ประกอบกับวิถีภูมิปัญญาชาวบ้านได้มีการแปรรูปพลาสติก เป็นในรูปแบบพลาสติกแตกเดี่ยวหรือเรียกว่า พลาสติกเค็ม และพลาสติกทอดกรอบ และได้มีการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้พลาสติกดองก๋วยเตี๋ยวเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคมากขึ้น เช่น การแข่งขันประกอบอาหารไทย เมนูพลาสติก ในงานมหกรรมสินค้าสัตว์น้ำกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง การนำผลิตภัณฑ์แปรรูปพลาสติก ดองก๋วยเตี๋ยวมาจำหน่ายในงานเทศกาลกินกุ้งก้ามกราม เป็นต้น ทำให้พลาสติกดองก๋วยเตี๋ยวกลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้ง

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การเลี้ยงและแปรรูป พลาสติกดองก๋วยเตี๋ยว ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอดำรงวิทยารมย์ อำเภอสมาชูก อำเภอดำรงวิทยารมย์ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออู่ทอง รายละเอียดตามแผนที่

(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

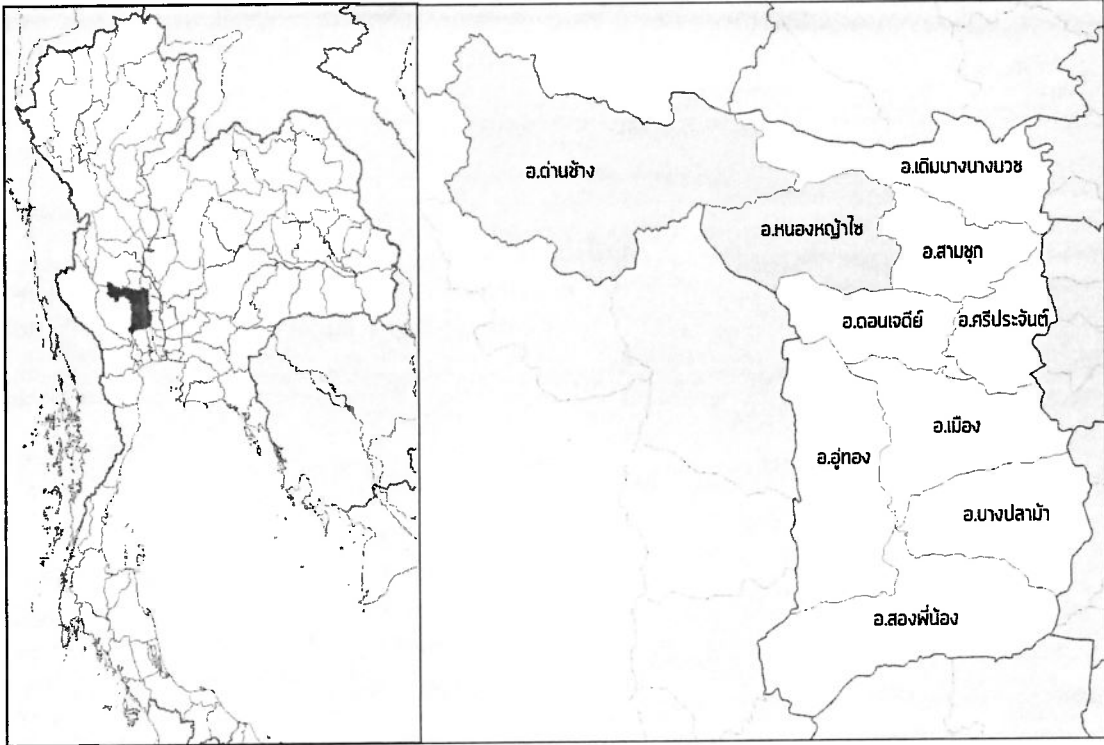
- (1) พลาสติกดองก๋วยเตี๋ยว ต้องเลี้ยงและแปรรูปในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการเลี้ยงและแปรรูปจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้า พลาสติกดองก๋วยเตี๋ยว รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) ให้มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกดองก๋วยเตี๋ยว
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับ สมาชิกผู้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พลาสติกดองก๋วยเตี๋ยว และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ พลาสติกดอนก่ายาน

ขอบเขตพื้นที่การเลี้ยงและแปรรูป พลาสติกดอนก่ายาน ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอสรีประจันต์ อำเภอสามชุก อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออุททอง